(19) OFICIUL DE STAT PENTRU INVENŢII ŞI MĂRCI București

(11) RO 138521 A2 (51) Int.CI. B82Y 40/00 ^(2011.01); C30B 23/00 ^(2006.01); C01G 39/00 ^(2006.01); C23C 16/00 ^(2006.01)

CERERE DE BREVET DE INVENŢIE

- (21) Nr. cerere: a 2023 00333
- (22) Data de depozit: 29/06/2023

(41) Data publicării cererii: 30/12/2024 BOPI nr. 12/2024

(71) Solicitant:

• INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU FIZICA MATERIALELOR, STR.ATOMIȘTILOR NR.405 A, MĂGURELE, IF, RO

(72) Inventatori:

• SAVA FLORINEL, STR.VASILE CÂRLOVA NR.6, SECTOR 3, BUCUREŞTI, B, RO; • BURUIANĂ ANGEL THEODOR, STR. CONSTANŢEI, NĂVODARI, CT, RO;

• MIHAI OANA CLAUDIA, STR.ETERNITĂŢII, NR.4, CIOCHINA, IL, RO; • MATEI ELENA, STR.FIZICIENILOR NR.21,

BL.M 1, AP.1, MĂGURELE, IF, RO;
TEDDY TITE, STR.ABATAJULUI, SECTOR 5, BUCUREŞTI, B, RO;
VELEA ALIN, STR. ŞOLDANULUI, NR.23, BL.97, SC.2, AP.17, SECTOR 4, BUCUREŞTI, B, RO

(54) PROCEDEU PENTRU PRODUCEREA DE MATERIALE CRISTALINE CVASI-BIDIMENSIONALE CU CHELTUIELI DE PRODUCȚIE REDUSE

(57) Rezumat:

Invenția se referă la un procedeu pentru producerea de materiale cristaline cvasi-bidimensionale, cu dimensiuni de ordinul zecilor de micrometri, necesare dispozitivelor nanoelectronice și optoelectronice de înaltă performanță, de generație următoare. Procedeul conform invenției constă în sublimarea cu o rată adecvată, la o temperatură adecvată, a materiei prime care se află în interiorul unui microreactor, obținut prin stivuirea orizontală a două substraturi ale căror fețe se află în contact, sau difuzarea din exterior în interiorul microreactorului, urmată de condensarea vaporilor produși pe un substrat de creștere, sub forma unor cristale cvasi-bidimensionale, această auto-organizare având loc deoarece cristalele obținute fac parte din clasa materialelor cristaline cu structură stratificată la nivelul atomic, analoage grafitului. Atmosfera inertă în care se realizează procedeul poate fi rarefiată sau poate fi presiunea atomosferică.

Revendicări: 3 Figuri: 9

	substrat de crestere	
tub de cuart	substrat sursa	

Fig. 1

Cu începere de la data publicării cererii de brevet, cererea asigură, în mod provizoriu, solicitantului, protecția conferită potrivit dispozițiilor art.32 din Legea nr.64/1991, cu excepția cazurilor în care cererea de brevet de invenție a fost respinsă, retrasă sau considerată ca fiind retrasă. Întinderea protecției conferite de cererea de brevet de invenție este determinată de revendicările conținute în cererea publicată în conformitate cu art.23 alin.(1) - (3).

(12)

OFICIUL DE STAT PENTRU INVENȚII ȘI MĂRCI
Cerere de brevet de invenție
n 623 0 333
Data danasit 2 9 -06- 2023

RO 138521 A2

BREVET DE INVENȚIE

Titlu:

PROCEDEU PENTRU PRODUCEREA DE MATERIALE CRISTALINE CVASI-BIDIMENSIONALE CU CHELTUIELI DE PRODUCȚIE REDUSE

Autori: Florinel Sava, Angel Theodor Buruiana, Claudia Mihai, Elena Matei, Teddy Tite, Alin Velea

DESCRIEREA INVENTIEI

Prezenta inventie ofera un procedeu productiv, simplu si cu costuri de productie reduse, pentru producerea materialelor cristaline **cvasi-bidimensionale** (abreviat **cv-2D**) sub forma de plachete cristaline cu dimensiuni de zeci de micrometri.

Cantitatea infimă de materie primă (pulberi micronice de materiale cristaline cu **structură stratificată la nivel atomic**) necesară și timpul scurt (până în 30 minute) necesar de a menține o temperatură înaltă (deci consum scăzut de energie electrică) fac să fie reduse costurile de producție.

Prin materiale cristaline cu **structura stratificată la nivel atomic** înțelegem cristalele analoage grafitului: o împachetare ordonată de **monostraturi cristaline identice, plan-paralele de atomi** între care exista legături puternice, preponderent covalente. Între monostraturi există interacții slabe de tip van der Waals.

Monostratul cristalin reprezinta de fapt:

- un **cristal 2D** daca are grosimea unui atom, asa cum este in cazul grafitului [1], fiind numit grafena, si al nitrurii de bor hexagonale (h-BN) [2];

sau

- un cristal cv-2D daca este format de fapt din cel putin doua plane de atomi, asa cum este in cazul unor clase de materiale: monocalcogenuri de S si Se cu elemente din grupa IVA: Si, Ge sau Sn [3]; dicalcogenuri ale metalelor de tranzitie (TMD) [4]; tricalcogenuri: ZrS₃ si TiS₃ [5]; nitrura de carbon de tip grafit: g-C₃N₄ [6]; etc.
- [1] K.S. Novoselov, A.K. Geim, S.V. Morozov, D.E. Jiang, Y. Zhang, S.V. Dubonos, I.V. Grigorieva, A.A. Firsov, Electric field effect in atomically thin carbon films, *Science* 2004, 306, 666–669.
- [2] K. Zhang, Y. Feng, F. Wang, Z. Yang, J. Wang, Two dimensional hexagonal boron nitride (2D-hBN): synthesis, properties and applications, *J. Mater. Chem. C* 2017, 5 11992–12022.
- [3] A.S. Sarkar, E. Stratakis, Recent Advances in 2D Metal Monochalcogenides, *Adv. Sci.* **2020**, *7*, 2001655.
- [4] S. Manzeli, D. Ovchinnikov, D. Pasquier, O.V. Yazyev, A. Kis, 2D transition metal dichalcogenides, *Nat. Rev. Mater.* **2017**, *2*, 17033.
- [5] J. Dai, M. Li, X.C. Zeng, Group IVB transition metal trichalcogenides: a new class of 2D layered materials beyond graphene, Wiley Interdiscip. *Rev. Comput. Mol. Sci.* 2016, 6, 211–222.
- [6] A. Mishra, A. Mehta, S. Basu, N.P. Shetti, K.R. Reddy, T.M. Aminabhavi, Graphitic carbon nitride (g–C₃N₄)–based metal-free photocatalysts for water splitting: a review, *Carbon* **2019**, *149*, 693–721.

In cadrul acestei inventii vom considera ca un cristal este cv-2D si daca acesta este format din pana la 5 monostraturi.

Dispozitivele nanoelectronice și optoelectronice de înaltă performanță din generația următoare se vor baza pe materiale semiconductoare cristaline cv-2D.

Prin urmare este nevoie de procedee rentabile de producere a acestor materiale (cu cristalinitate ridicată și performanță adecvata) pe suprafete mari.

Printre aceste metode, depunerea vaporilor (o abordare de la nivel atomic la cristal cv-2D) este cea mai promitătoare.

Recent [7], a apărut o abordare inteligentă de depunere a vaporilor, numită "depunerea vaporilor în spațiu restrâns" [8] (în engleză "space-confined vapor deposition") care a fost folosită cu succes pentru producerea cristalelor 2D și cv-2D [8]: grafena, h-BN TMD [9-20], β -In₂S₃ [21].

- [7] Chen, S.; Ji, H.; Chou, H.; Li, Q.; Li, H.; Suk, J. W.; Piner, R.; Liao, L.; Cai, W.; Ruoff, R. S. Millimeter-Size Single-Crystal Graphene by Suppressing Evaporative Loss of Cu During Low Pressure Chemical Vapor Deposition. *Adv. Mater.* **2013**, *25*, 2062–2065.
- [8] Zhou, S.; Gan, L.; Wang, D.; Li, H.; Zhai T. Space-confined vapor deposition synthesis of two dimensional materials. *Nano Res.* **2018**, *11*, 2909–2931.
- [9] O'Brien, M.; McEvoy, N.; Hallam, T.; Kim, H.-Y. Berner, N. C.; Hanlon, D.; Lee, K.; Coleman, J. N.; Duesberg, G. S. Transition Metal Dichalcogenide Growth via Close Proximity Precursor Supply. *Sci. Rep.* 2014, *4*, 7374(1-7).
- [10] O'Brien, M.; McEvoy, N.; Hanlon, D.; Hallam, T.; Coleman, J. N.; Duesberg, G. S. Mapping of Low-Frequency Raman Modes in CVD-Grown Transition Metal Dichalcogenides: Layer Number, Stacking Orientation and Resonant Effects. *Sci. Rep.* 2016, 6, 19476(1-11).
- [11] Suzuki, H.; Hashimoto, R.; Misawa, M.; Liu, Y.; Kishibuchi, M.; Ishimura, K.; Tsuruta, K.; Miyata, Y.; Hayashi Y. Surface diffusion-limited growth of large and high-quality monolayer transition metal dichalcogenides in confined space of microreactor. ACS Nano 2022, 16(7), 11360–11373.
- [12] Cong, C.; Shang, J.; Wu, X.; Cao, B; Peimyoo, N.; Qiu, C.; Sun, L.; Yu, T. Synthesis and Optical Properties of Large-Area Single-Crystalline 2D Semiconductor WS₂ Monolayer from Chemical Vapor Deposition. *Adv. Opt. Mater.* 2014, 2(2), 131-136.
- [13] Kang, K.; Godin, K.; Kim, Y. D.; Fu, S.; Cha, W.; Hone, J.; Yang, E.-H. Graphene-Assisted Antioxidation of Tungsten Disulfide Monolayers: Substrate and Electric-Field Effect. *Adv. Mater.* 2017, *29*, 1603898(1-8).
- [14] Wang, X.; Kang, K.; Chen, S.; Du R.; Yang, E.-H. Location-specific growth and transfer of arrayed MoS₂ monolayers with controllable size. *2D Mater.* **2017**, *4*, 025093.
- [15] Fu, S.; Kang, K.; Shayan, K.; Yoshimura, A.; Dadras, S.; Wang, X.; Zhang, L.; Chen, S.; Liu, N.; Jindal, A.; Li, X.; Pasupathy, A. N.; Vamivakas, A. N.; Meunier, V.; Strauf, S.; Yang, E.-H. Enabling room temperature ferromagnetism in monolayer MoS₂ via in situ iron-doping. *Nat. Commun.* **2020**, *11*, 2034(1-8).
- [16] Zhang, X.; Nan, H.; Xiao, S.; Wan, X.; Ni, Z.; Gu, X.; Ostrikov, K. Shape-Uniform, High-Quality Monolayered MoS₂ Crystals for Gate-Tunable Photoluminescence. ACS Appl. Mater. Interfaces **2017**, 9(48), 42121–42130.
- [17] Mohapatra, P. K.; Deb, S.; Singh, B. P.; Vasa, P.; Dhar, S. Strictly monolayer large continuous MoS₂ films on diverse substrates and their luminescence properties. *Appl. Phys. Lett.* **2016** *108*, 042101(1-5).
- [18] Zhang, X.; Xiao, S.; Shi, L.; Nan, H.; Wan, X.; Gu, X.; Ni, Z.; Ostrikov K. (K.) Largesize Mo_{1-x}W_xS₂ and W_{1-x}Mo_xS₂ (x=0–0.5) monolayers by confined-space chemical vapor deposition. *Appl. Surf. Sci.* **2018**, 457, 591-597.

- [19] Mahjouri-Samani, M.; Tian, M.; Wang, K.; Boulesbaa, A.; M. Rouleau, C.; Puretzky, A. A.; McGuire, M. A.; Srijanto, B. R.; Xiao, K. Eres, G. Duscher, G. Geohegan, D. B. Digital Transfer Growth of Patterned 2D Metal Chalcogenides by Confined Nanoparticle Evaporation. ACS Nano 2014, 8(11), 11567–11575.
- [20] Kim, K. S.; Lee, D.; Chang, C. S.; Seo, S.; Hu, Y.; Cha, S.; Kim, H.; Shin, J.; Lee, J.-H.; Lee, S.; Kim, J. S.; Kim, K. H.; Suh, J. M.; Meng, Y.; Park, B-I.; Lee, J.-H.; Park, H.-S. Kum, H. S.; Jo, M.-H; Yeom, G. Y.; Cho, K.; Park, J.-H.; Bae, S.-H.; Kim J. Non-epitaxial single-crystal 2D material growth by geometric confinement. *Nature* **2023**, *614*, 88–94.
- [21] Wenjuan Huang, Lin Gan, Haotian Yang, Nan Zhou, Renyan Wang, Wanhui Wu, Huiqiao Li, Ying Ma, Haibo Zeng, Tianyou Zhai, Controlled Synthesis of Ultrathin 2D β-In₂S₃ with Broadband Photoresponse by Chemical Vapor Deposition, *Adv. Funct. Mater.* **2017**, *27*, 1702448.

Acest spațiu restrâns (numit microreactor) este obținut prin stivuirea orizontală a **două substraturi, care au fețele in contact** (FIG. 1). Unul dintre ele (**substratul sursă**, cel mai adesea cel de jos) conține **materialul sursă**, iar celălalt (**substratul de creștere**) este un substrat gol pe care se vor depune cristalele 2D sau cv-2D. Atunci când compoziția **materialului sursă** nu este identică cu cea a cristalelor cv-2D care sunt avute în vedere să fie produse, elementul lipsa (de exemplu calcogenul: S, Se sau Te) este adaugat fie în interiorul microreactorului, fie in exteriorul lui, urmând a pătrunde în interiorul microreactorului prin difuzie termică. Microreactorul este încălzit, într-o atmosferă inertă, în interiorul unui tub al unui cuptor tubular. Principalul avantaj al acestui nou procedeu este cantitatea foarte mica de materiale sursă necesară. În consecință, pe lângă avantajele economice, densitatea de nucleere redusă poate facilita formarea de cristale cv-2D mari, de înaltă calitate. Parametrii variabili ai acestui procedeu sunt metoda de însămânțare a substratului sursă și tipul materialului folosit pentru însămânțarea substratului sursă.

In continuare vom oferi un exemplu concret, neraportat în literatura de specialitate, nelimitativ, de producere prin prezenta invenție a unor plachete cv-2D de MoS₂ (o dicalcogenură al metalului de tranzitie Mo). Un monostrat cristalin de MoS₂ este format din trei plane hexagonale de atomi de acelasi tip, în secvența Plan(S)-Plan(Mo)-Plan(S) [4], între care există legaturi covalente S-Mo-S.

Formarea dispersiei coloidale de MoS₂. 58 mg pulbere de MoS₂ de puritate 99.0%, cu dimensiunea particulelor de pulbere < 2 µm, împreună cu 14 mg de NaCl, se introduc în 16 ml de apa deionizată aflată într-un recipient de sticlă. Dupa ultrasonarea acestui amestec lichid timp de 40 de minute, suspensia neagra este lasata sa se sedimenteze timp de 24 de ore. Astfel particulele mari s-au sedimentat, iar lichidul de deasupra este acum o dispersie coloidală transparentă și clară de MoS₂ într-o soluție de NaCl. La suprafața llichidului plutește un strat ultrasubțire de particule nanometrice hidrofobe, de culoare gri. NaCl a fost necesar sa fie adăugat deoarece, în absența lui, rata de sublimare a MoS₂ este zero chiar și la temperatura de 1050 °C.

Formarea microreactorului. Cele două substraturi, doua plachete (1 × 1 cm²) de siliciu cu un strat de 300 nm SiO₂ la suprafata, au fost curățate cu acetonă, alcool izopropilic și apă deionizata. Folosind o pipetă gradată, două picături (2 × 0,2 ml) din dispersia coloidală limpede de MoS₂ în soluția salină au fost picurate pe substratul sursă. Această probă este plasată în vid pentru o evaporare mai rapidă a apei. După uscare, substratul de creștere este plasat peste substratul sursă (care conține pe suprafața lui particulele de MoS₂ și NaCl), pentru a crea un spațiu restrâns al unui microreactor.

Tratamentul termic. Sinteza cristalelor cv-2D de MoS₂ a fost realizată într-o instalație formată dintr-un cuptor tubular echipat cu un tub de cuart si sistem de amestecare a gazelor. Microreactorul este introdus orizontal în centrul cuptorului, în tubul de cuart cu capetele închise cu flanse. După evacuarea oxigenului din tubul de cuart prin 3 cicluri de vidare/purjare cu azot de puritate 5.0, tubul este evacuat din nou la presiunea de 1.3 Pa, care se mentine până la îndepărtarea probelor din instalatie. Cuptorul a fost încălzit până la 980 °C în 38 de minute, mentinut la 980 °C timp de 30 de minute si apoi a fost răcit în mod natural la temperatura camerei, când probele sunt scoase pentru investigare.

Caracterizarea cristalelor cv-2D de MoS₂. Cristalele cv-2D de MoS₂, crescute prin **depunerea vaporilor în spațiu restrâns**, au forme diverse, inclusiv triunghiulare (FIG. 2), dimensiunile lor fiind cuprinse între 5 și 60 µm. Conform imaginilor AFM (FIG. 3), suprafața cristalelor cv-2D de MoS₂ este decorata abundent cu alte cristele cv-2D de MoS₂ de forma neregulata, foarte mici (~0.9 µm) si subtiri. FIG. 4 arată că unele dintre acestea sunt monostraturi (grosimea unui monostrat este de ~ 0.8 nm [22]). Grosimea cristalelor cv-2D variază între 2 ÷ 5 monostraturi. In FIG. 4 grosimea cristalului cv-2D este ~ 2.65 nm (~ 3 monostraturi).

[22] P. Venkata Subbaiah, K. J. Saji, A. Tiwari, Atomically Thin MoS₂: A Versatile Nongraphene 2D Material, Adv. Funct. Mater., **2016**, 26(13), 2046-2069.

Există și cristale cv-2D cu margini ascuțite, de ex. imaginea SEM din FIG. 5, care demonstrează că nanofoile MoS₂ sunt cu siguranță cristaline. Atunci când cristalele cv-2D de MoS₂, care cresc deasupra cristalelor cv-2D de MoS₂ mult mai mari, sunt mai puțin abundente, de exemplu ca în FIG. 5, ele sunt mai regulate (triunghiuri echilaterale), de exemplu ca în FIG. 6.

Din spectrele EDX (Spectroscopie de radiații X cu dispersie de energie) s-a calculat că, în limitele erorilor experimentale, există o deficiență de sulf în compoziția cristalelor cv-2D, aspect care a fost observat și pentru cristalele cv-2D de MoS₂ preparate prin alte metode [23, 24]. Acestă deficiență poate fi corectată ulterior printrun tratament termic într-o atmosferă bogată în sulf. De exemplu, cristalul cv-2D din FIG. 3 are compoziția medie MoS_{1.33}. De asemenea, în limitele erorilor experimentale, prezența CI sau Na nu a fost detectată în compoziția cristalelor cv-2D de MoS₂.

[23] Trainer, D.J.; Nieminen, J.; Bobba, F.; Wang, B.; Xi, X.; Bansil, A.; Iavarone, M. Visualization of defect induced in-gap states in monolayer MoS₂. *npj 2D Mater. Appl.* **2022**, 6, 13.

[24]Hong, J.; Hu, Z.; Probert, M.; Li, K.; Lv, D.; Yang, X.; Gu, L.; Mao, N.; Feng, Q.; Xie, L.; Zhang, J.; Wu, D.; Zhang, Z.; Jin, C.; Ji, W.; Zhang, X.; Yuan, J.; Zhang, Z. Exploring atomic defects in molybdenum disulphide monolayers. *Nat. Commun.* 2015, 6, 6293.

Dovada că structura și compoziția acestor cristale cv-2D este ceea ce aveam ca obiectiv, și anume MoS₂ hexagonal, este oferită de spectroscopia micro-Raman. De exemplu, în FIG. 7 sunt prezentate spectrele micro-Raman, în intervalul [100, 530] cm⁻¹, excitate de linia de 632.8 nm pe diferite zone (FIG. 8, FIG. 9) de pe suprafața a 2 cristale cv-2D de MoS₂. Măsurările au fost efectuate în mediul ambiant, în geometrie de retro împrăștiere și fără monocromator. Se observă că există mai multe maxime Raman decât cele două moduri active Raman de ordinul întâi din centrul zonei Brillouin, $E^{1}_{2g}(\Gamma)$ și $A^{1}_{g}(\Gamma)$ (la 382 cm⁻¹, respectiv 407 cm⁻¹), specifice unui material masiv sau cristalelor cv-2D cu cel puțin 5 monostraturi de MoS₂ [25]. Cand cristalul cv-2D are sub 5 monostraturi, frecvența maximului $A^{1}_{g}(\Gamma)$ este dependentă de grosime. Aceasta scade cu descreșterea numărului de monostraturi, în timp ce frecvența $E^{1}_{2g}(\Gamma)$, care crește cu descreșterea numărului de monostraturi, este mai puțin afectată

[25]. Aceasta etalonare [25] ne permite să spunem că în medie cristalele cv-2D sunt formate din 2 pana la 4 monostraturi, zonele mai grose fiind punctuale.

Spectrul m-Raman este mult mai bogat în maxime datorită apariției proceselor Raman dublu rezonante (RDR). Procesele RDR se produc între radiația laser de excitație și banda interzisă a MoS₂ (prima rezonanță ce creează excitoni) și prin cuplarea puternică dintre stările excitonice cu modurile fononice (a doua rezonanță). Astfel împrăștierea Raman de ordin doi (sau chiar de ordin mai mare), precum si combinația sau diferența dintre fononi sunt foarte amplificate [26].

[25] Li, H.; Zhang, Q.; Yap, C. C. R.; Tay, B. K.; Edwin, T. H. T.; Olivier, A.; Baillargeat, D. From Bulk to Monolayer MoS₂: Evolution of Raman Scattering. *Adv. Funct. Mater.* **2012**, *22*, 1385–1390

[26] Livneh, T.; Spanier, J. E., A comprehensive multiphonon spectral analysis in MoS₂, 2D Mater. **2015**, 2, 035003(1-20).

- FIG. 1 prezintă schematic vederea în secțiune longitudinală a tubului de cuarț în care se află microreactorul.
- FIG. 2 este o fotografie optică cu cateva exemple de cristale cv-2D de MoS₂ ce se formează prin depunerea vaporilor în spațiu restrâns. Scala neagră are 20 µm.
- FIG. 3 este o fotografie de microscopie cu forțe atomice ce prezintă un detaliu al unui cristal cv-2D de MoS₂ ce se formează prin depunerea vaporilor în spațiu restrâns.
- FIG. 4 este variația grosimii la marginea cristalului cv-2D de MoS₂ din FIG. 3 pe linia albastră.
- FIG. 5 este o fotografie SEM a unui cristal cv-2D de MoS₂ pe suprafața căruia se află cristale cv-2D mult mai mici și mai subțiri.
- FIG. 6 este o fotografie SEM a unor cristale cv-2D de MoS₂ pe suprafața unui cristal cv-2D mult mai mare și mai gros.
- FIG. 7 prezintă spectrele m-Raman pentru unele microzone (a1, a2, a3, b) de pe două cristale cv-2D de MoS₂ prezentate în FIG. 8 și FIG. 9 în imagini optice. Spectrele sunt normate în raport cu maximul Raman al substratului de siliciu și sunt deplasate vertical pentru o vizibilitate mai bună.
- FIG. 8 este fotografia optică a unui cristal cv-2D de MoS₂ pe care s-au marcat zonele a1, a2 și a3 investigate prin spectroscopie m-Raman, spectrele lor fiind prezentate în FIG. 7.
- FIG. 9 este fotografia optică a unui cristal cv-2D de MoS₂ pe care s-a marcat zona b investigată prin spectroscopie m-Raman, spectrul său fiind prezentat în FIG. 7.

<u>REVENDICĂRI</u>

- 1. Procedeu pentru producerea materialelor cv-2D, **caracterizat prin acea că** necesită parcurgerea următoarele etape:
 - a) furnizarea materialului sursă, a cărui compoziție poate fi identică cu cea a cristalelor cv-2D ce urmeaza a fi produse, sau poate fi un precursor (de exemplu: sare metalică, oxid metalic, metal). În cazul folosirii unui precursor, furnizarea și a materialului complementar (de exemplu: un calcogen: sulf, seleniu sau telur; un compus organic cu calcogen) care prin reacție chimică cu precursorul, la temperatură înaltă, va forma compoziția avută ca obiectiv, sub forma unui cristal cv-2D.
 - b) însămânțarea substratului sursă cu o cantitate foarte mică din materialul sursă. Apoi, se aduc in contact fața substratului sursă cu cea a substratului de creștere pentru a forma un microreactor. Cele două substraturi trebuie să fie plane, șlefuite la nivel de oglindă, stabile la temperaturile de lucru pentru a nu impurifica cristalele cv-2D (de exemplu siliciu, cuarţ, safir). Exemple de însămânțare a substratului sursă:
 - fie prin picurare a dispersiei coloidale a materialului sursă (de exemplu două picături a cate 0.2 ml);
 - fie prin pulverizare catodică cu magnetron a țintei solide produsă din materialul sursă. Este astfel produs un strat ultra-subțire (de exemplu grosimea lui este sub 1 nm);
 - fie prin evaporare cu un fascicul de electroni a țintei solide (grosimea stratului depus astfel este sub 1 nm);
 - fie prin acoperire prin centrifugarea (engleza: spin coating) unei soluții sau gel produse din materialul sursă;
 - fie prin difuzie termică a vaporilor materialului sursă din exterior, în interiorul microreactorului. În această variantă, materialului sursă este plasat sub microreactor, la o distanță între 0 și 8 mm, iar cantitatea de material sursă este mult mai mare (de exemplu 10 mg).

În cazul folosirii unui **precursor** ca **material sursă**, **materialul complementar** este adaugat fie pe **substratul sursă** (prin aceleași metode folosite pentru însămânțarea lui), fie în exteriorul lui (urmând a pătrunde în interiorul microreactorului prin difuzie termică). În acest din urmă caz cantitatea de **material complementar** este cu mult mai mare (de exemplu sute de miligrame).

c) supunerea microreactorului la un tratament termic într-un cuptor cu atmosferă inertă (de exemplu argon, sau argon cu H₂, sau N₂) la presiune atmosferică, sau la presiuni scazute (de exemplu 0.2 Pa), la o temperatură adecvată, adică sub temperatura de topire a materialului sursă (de exemplu între 500 și 1000 °C) ce permite <u>sublimarea cu o rata mică</u> a materialului sursă. Timpul de tratament termic este corelat cu rata de sublimare a materialelor folosite (de exemplu poate fi intre 2 si 40 minute). Dacă se utilizează varianta precursor + material complementar pe substratul sursă, și diferența dintre temperaturile de topire a celor doua materiale este mai mare de 100 °C, atunci este necesar să fie deplasat cuptorul, astfel încât microreactorul să fie la marginea cuptorului. Când cuptorul a atins temperatura maximă, acesta este deplasat astfel încât microreactorul să se găsească în centrul cuptorului. În cazul variantei precursor pe substratul sursă (sau sub microreactor) /+ material complementar în afara microreactorului, atunci materialul complementar

27

va fi plasat într-o zonă a cuptorului care are o temperatură adecvată (de exemplu 300°C pentru sulf) pentru a îl aduce în stare lichidă, vaporii săi fiind transportați spre **microreactor** de un flux de gaz (de exemplu argon, sau de argon cu H₂, sau N₂), cu valori de până la 200 sccm, presiunea putând avea valori de la cele scazute (de exemplu 3 Pa) până la cea atmosferică.

- d) la final cuptorul este racit fie natural (prin oprirea alimentării cuptorului cu energie electrică), fie cu o viteză controlată.
- 2. Procedeu conform revendicării 1, caracterizat prin aceea că la materialul sursă se adaugă NaCl într-o proporție adecvată (de exemplu o treime din masa materialului sursă). Aceasta variantă este utilă pentru a crește rata de sublimare/reactivitate a materialului sursă când acesta aparține clasei materialelor cristaline cu structura stratificată la nivel atomic care au temperaturi de topire foarte mari (de exemplu peste 1100 °C).
- 3. Procedeu conform oricăreia dintre revendicările precedente, **caracterizat prin aceea că** la **materialul sursă** se adaugă o clorura MCl_x (x = 1, 2, 3, etc.) într-o proporție adecvată pentru a produce cristale cv-2D dopate cu elementul M.

26

DESENE EXPLICATIVE

substrat de crestere tub de cuart substrat sursa

FIG. 1

FIG. 2

FIG. 3

25

FIG. 5

FIG. 6

21

FIG. 7

FIG. 8

FIG. 9